

Filosoferen met Kinderen in Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Marion Kluitman (2007)
- "... essentieel vragen stellen en 'graaf' de diepste en de meest belangrijke vragen op."
- "... de vraag is de sociale context"
- "... niet de wat zijn?"
- "... de betekenis is niet vanzelfsprekend, maar wordt vaak samen met de context van de leeractiviteit samen met de leeractiviteit en het plaatsen in context"

Levenswijze geven
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
1. Hoeveel van de leeractiviteit is het?
2. Hoeveel van de leeractiviteit is het?
3. Hoeveel van de leeractiviteit is het?
4. Hoeveel van de leeractiviteit is het?

Deleuze & Guattari
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"

Overduin (2010)
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"

Overduin (2010)
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"
- "... de leeractiviteit is een levenswijze"

Filosoferen met Kinderen

in Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Maarsh (Lectoren Minos 020)
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.

Individueel leren
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.

De rol van de leerkracht
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.

Verwachtingen van de leerkracht
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.

Verwachtingen van de leerkracht
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.
- Het is belangrijk om te weten dat er veel is te leren bij het leren.

Waarom filosoferen binnen OGO?

Fmk = gezamenlijk vragen stellen om jezelf, de ander en de wereld te leren begrijpen.

Binnen OGO omdat:

- de groep is de sociale leeromgeving
- niet als vak apart
- de leerkracht de rol van facilitator heeft
- onderwijs wordt gezien als activiteit:
kinderen leren zelf actief nadenken
en hun gedachten te uiten

Betekenis geven

In de filosofie gaat om betekenis geven aan informatie:

1. niveau van informatie: de feiten
2. niveau van de kennis: informatie overdenken, rangschikken en op zoek naar algemene principes & ordening
3. niveau van wijsheid: kennis over de informatie in verband brengen met waarden in ons bestaan

Discussie & Dialoog

In de klas wordt een dialoog gestart waarin kinderen betekenis leren geven. Een dialoog is anders dan een discussie:

- het doel is niet de ander te overtuigen / zijn mening te veranderen / jouw standpunt te bewijzen
- in een dialoog gaat het om verheldering, waarbij argumenten aangedragen worden, maar deze zijn er om de gedachte te onderzoeken en de betekenis te duiden

Vaardigheden van de leerkracht

- verwondering / verbazing teweeg brengen
- start-vraag formuleren
- verhelderen en verduidelijken van uitspraken, vragen naar redenen en veronderstellingen
- aanmoedigen / uitlokken van reacties
- creëren van ruimte en diepgang (herkennen van filosofische inhoud van de uitspraken)
  - afsluiten; van gedachte veranderd en waarom?

Noodzakelijke, maar geen voldoende
voorwaarden voor het opstarten van een
filosofische dialoog.

Wat kunnen we nu met deze theorie in de
praktijk van Ontwikkelingsgericht
onderwijs?